

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/57/2025
Identifikačné číslo spisu: 1109246479
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1109246479.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Bratislava, ul. 29. augusta 8-10, IČO: 30 807 484, zastúpená: JUDr. Dagmar Kubovičová, advokátka, so sídlom Bratislava, Nám. Biely kríž 3, proti žalovanému: INGSTEEL, spol. s r.o., so sídlom Bratislava, Tomášikova 17, IČO: 17 320 429, zastúpený: RASLEGAL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mostová 2, o zaplatenie 81.240,99 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým Okresný súd Bratislava I) pod sp. zn. B1-9C/40/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. augusta 2024 sp. zn. 8Co/56/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. augusta 2024 sp. zn. 8Co/56/2024 z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (teraz Mestský súd Bratislava IV, ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 07. februára 2019 č.k. 9C/40/2010-498 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 81.240,99 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % zo sumy 81.240,99 eura od 08. júla 2014 do zaplatenia, vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, § 100, § 101, § 420 Občianskeho zákonníka v spojení s § 238 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Prioritne sa zaoberal námietkou premlčania, vznesenou žalovaným a zistil, že nárok žalobkyne premlčaný nie je. Podľa ustanovenia § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že znalecký posudok vypracovaný S.. I. O. - Znalecký posudok 5/2014, z ktorého vyplynulo k akým porušeniam predpisov zo strany jednotlivých subjektov došlo a že tieto porušenia mohli mať za následok úraz P. Q., pričom zabezpečiť otvory na streche predmetného objektu bol podľa znaleckého posudku žalovaný a aj spoločnosť TERMIZOL, spol. s r.o. (vystupujúca v spore pôvodne ako ďalší žalovaný, avšak konanie voči nej bolo prvoinštančným súdom zastavené z dôvodu jej zániku výmazom z obchodného registra - poznámka dovolacieho súdu). Dospel k záveru, že posudok 5/2014 je objektívny, presvedčivý a dáva súdu dostatočné odpovede na rozhodnutie súdu vo veci samej. Ako z dokazovania vyplynulo, Inšpektorát práce sa nedostatočne vysporiadal s konaním INGSTEELu spol. s r.o., čo potvrdili znalci vo svojich znaleckých posudkoch. Navyše INGSTEEL spol. s r.o. nemal voči poškodenému postavenie zamestnávateľa, Inšpektorát práce mu neukladal pokutu. V tejto veci znalci zhodne konštatovali, že INGSTEEL spol. s r.o. porušil predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (BOZP), keď nezabezpečil otvory, čo bolo príčinou pracovného úrazu. Vzhľadom na znalcami potvrdenú a riadne objasnenú otázku spoločného pracoviska, teda za škodu vzniknutú žalobkyni zodpovedá spoločne a nerozdielne TERMIZOL, spol. s r.o. aj INGSTEEL, spol. s r.o., teda žalovaný. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa nárok na náhradu škody v konaní preukázala, čo do dôvodu, aj čo do výšky, keď mala preukázané porušenie právnej povinnosti žalovaného, existenciu škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou a zavinenie žalovaného, a preto žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na náhradu škody vo výške 81.240,99 eura spolu s úrokom z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a vo zvyšku úroku z omeškania, ktorý žalobkyňa uplatňovala vo výške 9 % zo sumy 81.240,99 eura od 14. novembra 2009 do zaplatenia, žalobu zamietol z dôvodu, že žalovaný je v omeškaní od 8. júla 2014, kedy mu bolo doručené uznesenie súdu zo dňa 01. júla 2014, ktorým ho súd pripustil do konania ako ďalšieho účastníka na strane žalovaného a výška úroku z omeškania bola 5,15 % ročne.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného svojím v poradí prvým rozsudkom v tejto veci z 27. apríla 2021 sp. zn. 8Co/42/2020-667 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 40.620,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 08. 07. 2014 do zaplatenia, do troch dní, a vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením zo dňa 30. apríla 2024 sp. zn. 1Cdo/162/2022 uvedený rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces, keď odvolací súd v rámci odvolacieho konania nerealizoval postup podľa § 382 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a nevytvoril dovolateľovi príležitosť na vyjadrenie sa k novej aplikácii § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Keďže súd prvej inštancie v rámci právneho posúdenia založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že dovolateľ je v celom rozsahu zodpovedný za vzniknutú škodu, teda inak ako odvolací súd a zároveň odvolací súd nevytvoril príležitosť na vyjadrenie sa k novej aplikácii § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda k právnenému posúdeniu dovolateľovej zodpovednosti za škodu v predmetnom súdnom konaní a teda nepostupoval v súlade s § 382 CSP. Odvolací súd bez doručenia výzvy stranám sporu, teda bez splnenia osobitného druhu tzv. manudukčnej povinnosti založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

6. Následne odvolací súd svojím v poradí druhým rozsudkom v tejto veci z 27. augusta 2024 sp. zn. 8Co/56/2024 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 40.620,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 8. júla 2014 do zaplatenia, do troch dní, a vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

7. Na odôvodnenie rozsudku odvolací súd okrem iného uviedol, že považoval za splnenú podmienku existencie príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti žalovaným a vznikom škody. V prípade, ak by

si žalovaný splnil svoju povinnosť riadne, t.j. ihneď a účinne (s dostatočnou únosnosťou), zabezpečiť otvory, s istotou by nebolo došlo k úrazu, pretože by nebolo došlo ani k prekrytiu fóliou jedného z otvorov, do ktorého poškodený spadol. Zamestnanci žalovaného tak vystavili nebezpečenstvu zamestnancov TERMIZOLu, spol. s r.o. pri vykonávaní izolačných prác, keď otvory riadne nezabezpečili. Ku vzniku úrazu došlo preto, že žalovaný pri vykonávaní prác na vyrezávaní otvorov tieto po ukončení nezabezpečil; k úrazu nedošlo v súvislosti s vykonávaním izolačných prác TERMIZOL-om, spol. s r.o.. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je rozhodujúce, kto posledný práce na otvoroch vykonával. Spoločnosti TERMIZOL, spol. s r.o. vznikla povinnosť presvedčiť sa o nezávadnosti pracoviska predtým, ako na neho nastúpila pracovať, resp. poslala brigádnikov a v tejto súvislosti jej vznikla povinnosť otvory, ktoré sa na pracovisku nachádzali, zabezpečiť, resp. pred nástupom na pracovisko požiadať žalovaného o ich zabezpečenie. Súčasná zodpovednosť TERMIZOL-u, spol. s r.o. (nesplnenie povinnosti zabezpečiť zakrytie otvorov, resp. zakryť otvory) nemala za následok pretrhnutie príčinnej súvislosti. V prípade ak by si žalovaný po ukončení prác splnil povinnosť, nedošlo by ani k porušeniu povinnosti zo strany TERMIZOL-u, spol. s r.o. a nedošlo by tak ani k pracovnému úrazu. Porušenie povinnosti žalovaným rovnako ako porušenie povinností TERMIZOL-om, spol. s r.o. malo za následok vznik ujmy na zdraví. V danom prípade, ako to bolo konštatované i súdom prvej inštancie, išlo o spoločnú zodpovednosť dvoch subjektov a bola daná príčinná súvislosť medzi konaním každého z nich a škodlivým následkom. Išlo o škodu spôsobenú oboma subjektmi, ktorých spoločné, vzájomne koordinované konanie smerovalo k jednému následku. Bolo síce nepochybne zistené, že predmetný otvor bol v čase pracovného úrazu prekrytý fóliou, avšak výsledky vykonaného dokazovania nepotvrdili, kto a kedy zakryl predmetný otvor fóliou, resp. že to boli zamestnanci spoločnosti TERMIZOL, spol. s r.o.. To, že s fóliou na streche pracovali zamestnanci TERMIZOL-u, spol. s r.o. nepostačuje na preukázanie, že práve títo prekryli jeden z otvorov fóliou, keď výpovede jeho zamestnancov tomu nenaviedajú. Odvolací súd dospel k záveru, že spoločná zodpovednosť v zmysle § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy vtedy, ak je škoda spôsobená dvoma alebo viacerými príčinami, za ktoré zodpovedajú dvaja alebo viacerí škodcovia, teda ide o jednu škodu, ktorú spôsobilo viacej škodcov za predpokladu príčinnej súvislosti. Spoluspošobenie škody viacerými škodcami môže mať buď formu spoluzavinenia alebo súbežného zavinenia, pri ktorom viac škodcov nezávisle na sebe spôsobí jedinú škodu. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu názoru, že za škodu zodpovedajú spoločne a nerozdielne TERMIZOL spolu so žalovaným. TERMIZOL, spol. s r.o. bol povinný v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 330/1996 Z.z. začať práce na pracovisku až vtedy, keď bolo pracovisko náležite zabezpečené, teda žiadať prekrytie otvorov žalovaným (§ 13 ods. 1, 2 vyhl. č. 374/1990 Zb.) alebo sám tak vykonať v záujme zabezpečenia BOZP na pracovisku. TERMIZOL, spol. s r.o. tak porušil § 8a ods. 1 písm. d) zákona č. 330/1996 Z.z. Žalovaný bol povinný ihneď vyrezané otvory zabezpečiť proti pádu (§ 13 ods. 1, 2 zákona č. 330/1996 Z.z., § 48 ods. 6 vyhl. č. 374/1990 Zb., § 14 ods. 1 vyhlášky č. 59/1982 Zb.). Súd prvej inštancie konštatoval solidárnu zodpovednosť žalovaného a TERMIZOL-u, spol. s r.o., ktorý v priebehu konania zanikol, v dôsledku čoho sa solidárna zodpovednosť zmenila na výlučnú zodpovednosť žalovaného. Za danej situácie bolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné ustáliť mieru zavinenia žalovaného na spôsobení škody. Vzhľadom na intenzitu porušenia povinností žalovaným odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný zodpovedá za škodu v rozsahu jednej polovice.

8. Pokiaľ ide o dôvod zrušenia jeho predchádzajúceho rozsudku dovolacím súdom, odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vyzval strany sporu postupom podľa § 382 CSP na vyjadrenie k novej aplikácii ustanovenia § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka a opätovne prejednal vec a dospel k záveru, o čiastočnej dôvodnosti odvolania žalovaného.

9. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP a navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10. Dovolateľ svoje dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho

súdu je zaťažené vadou nerešpektovania právneho názoru dovolacieho súdu. Odvolací súd totižto vadu, ktorá mu bola vytýkaná predchádzajúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, odstránil len formálne, bez toho, aby poskytol skutočný priestor vyjadriť sa k zámeru posudzovať vec podľa iného ustanovenia zákona ako súd prvej inštancie. Vyjadrenie žalovaného nijako nevzal v úvahu, ba dokonca ho ani len nespomenul v rámci odôvodnenia napádaného rozhodnutia a nijako sa s týmto nevysporiadal. Rozsudok odvolacieho súdu je preto arbitrárny a svojvoľný.

11. Ďalej dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa pri opätovnom rozhodnutí dopustil ďalšej vady spočívajúcej v rozhodnutí o náhrade trov dovolacieho konania. Prehliadol skutočnosť, že dovolateľ bol v predchádzajúcom dovolacom konaní v celom rozsahu úspešný a teda by podľa zásady úspechu mal mať nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu. Napriek tomu odvolací súd dovolateľovi nepriznal žiadnu náhradu trov dovolacieho konania, čo je podľa nás v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou súdov (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. novembra 2019, sp. zn. I. ÚS 453/2019) ako aj v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie.

12. Dovolanie v časti nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 421 CSP) dovolateľ odôvodnil tým, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je v podstate identické s odôvodnením predchádzajúceho zrušeného rozsudku a teda rozsudok trpí naďalej všetkými vadami, na ktoré poukázal už v predchádzajúcom dovolaní. Opätovne preto podľa v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP formuloval právne otázky týkajúce sa viazanosti rozhodnutiami správneho orgánu, spoločného pracoviska, kauzálneho nexu, premlčania žalovaného práva a určenia pomeru zodpovednosti za pracovný úraz, pri riešení ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. eventuálne tieto ešte dovolacím súdom neboli riešené v konkrétnostiach predmetnej kauzy.

13. K dovolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. K dovolateľom namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci uviedla, že konajúce súdy správne posúdili svoju právomoc rozhodovať o zodpovednosti za pracovný úraz, otázku spoločného pracoviska i kauzálny nexus. Tieto otázky riadne a v dostatočnom rozsahu zodpovedali v odôvodnení svojich rozsudkov. Rovnako správne, ako nedôvodná, bola súdmi posúdená aj námietka premlčania vznesená v konaní dovolateľom. Pokiaľ ide o dovolateľom namietané nerešpektovanie kasačnej záväznosti rozhodnutia, odvolací súd odstránil dovolacím súdom vytýkanú procesnú vadu, keď vyzval strany sporu k vyjadreniu sa k aplikácii § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné a aj dôvodné, preto bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 a 2 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

15. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

16. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

19. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

20. Uvedené zákonné ustanovenie a jeho dodržiavanie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí a vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princíпов právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. Predvídateľnosť rozhodnutia platí aj pre odvolací súd a ten ju môže dosiahnuť najmä tým, že zoznámí strany so svojím odlišným právnym názorom a dá i príležitosť sa k tomuto názoru vyjadriť. Strany tak vedia, že odvolací súd bude na vec nazerat' inak a môžu tomu prispôbiť svoje právne a skutkové námietky. Postup, keď odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa, pričom k záveru o vecnej správnosti výroku dospeje na základe odlišného právneho posúdenia veci, s ktorým účastníkov nezoznámí a nedá im príležitosť sa k nemu vyjadriť, je odopretím práva na právne vypočutie v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

21. Ak chce teda odvolací súd uplatnený nárok posúdiť podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku), je nevyhnutné poučiť strany odvolacieho konania, že zistený skutkový stav môže byť právne posúdený s použitím inej právnej normy alebo iných právnych noriem, než o ktorých konal a rozhodoval súd prvej inštancie. Výzva odvolacieho súdu podľa § 382 CSP je plnením osobitného druhu tzv. manudukčnej povinnosti odvolacieho súdu. Podstatou tejto poučovacej povinnosti je zabrániť nesprávnemu procesnému postupu znemožňujúcemu strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. V predmetnej veci dovolací súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí zo dňa 30. apríla 2024 sp. zn. 1Cdo/162/2022 konštatoval, že odvolací súd porušil svoju povinnosť podľa § 382 CSP, keď svoj rozsudok (prvý v tejto veci) z 27. apríla 2021 sp. zn. 8Co/42/2020-667 založil na právnych záveroch vychádzajúcich z aplikácie § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré zákonné ustanovenie nebolo dovtedy súdmi aplikované, bolo pre rozhodnutie súdu rozhodujúce a odvolací súd strany sporu nevyzval na vyjadrenie k jeho možnému použitiu. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že jeho povinnosťou bude postupovať podľa § 382 CSP.

23. Z obsahu súdneho spisu dovolací súd zistil, že po uvedenom zrušení rozsudku a vrátení veci na

ďalšie konanie odvolací súd vyzval strany sporu, aby sa v lehote 10 dní vyjadrili k nožnej aplikácii ustanovenia § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Predmetná výzva bola žalovanému doručená dňa 25. 06. 2024.

24. Dňa 03. 07. 2024 bolo odvolaciemu súdu doručené elektronické podanie žalovaného, v ktorom sa k možnému použitiu ustanovenia § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyjadril. Okrem iného žiadal, aby v prípade, že súd bude uvažovať o zodpovednosti viacerých škodcov, nevychádzal z ich solidárnej zodpovednosti ale z delenej zodpovednosti, pričom prihliadne na účasť zodpovedných subjektov na spôsobení škody. Účasť zodpovedných subjektov na spôsobení škody pritom podľa žalovaného nie je rovnaká, teda v rozsahu 50 % a k jej zisteniu musí byť vykonané náležité dokazovanie, pričom zatiaľ sa k tejto otázke na súde prvej inštancie ani na odvolacom súde žiadne nevedlo. Ďalej žalovaný poukázal na to, že podľa odbornej literatúry princíp kritérií k posúdeniu účasti na spôsobení škody môže byť korektívom spravodlivosti k prísnosti zodpovednosti za škodu ako takej. Inak povedané, pri zohľadnení miery účasti na spôsobení škody je možné posúdiť a vyhodnotiť okolnosti najširšieho charakteru, napríklad aj vstupujúce do ustálenia príčinnej súvislosti (kauzálneho nexu) a pod. Teda priamej a nepriamej príčinnej súvislosti, vzdialenejšej či bližšej k škodovej udalosti, komplexne závažnosti, intenzity, miery a povahy zavinenia škodcu. O to teda žiada odvolací súd, ktorý by mal prihliadnuť aj na všetky námietky, ktorými žalovaný rozporoval existenciu svojej zodpovednosti ako takej a posúdil ich ako také, ktoré podstatne znižujú mieru našej účasti na spôsobenej škode. Týkajú sa tak časového hľadiska, hľadiska zavinenia (nevedomá neobanlivosť - nemohol predpokladať, že sa po streche niekoľko hodín po jej odovzdaní k izolačným prácam na vyrezaných otvoroch inej firme bude naháňať brigádnik a prepadne cez otvor prekrytý izolačnou fóliou, s ktorou na streche žalovaný vôbec nenarábal), z hľadiska kritéria postupnosti prác a odovzdávania pracoviska, z hľadiska nezodpovedného prístupu zamestnancov spoločnosti TERMIZOL, spol. s r.o. či samotného poškodeného.

25. Následne odvolací súd vyhlásil dňa 27. augusta 2024 svoj (v poradí druhý v tejto veci) rozsudok sp. zn. 8Co/56/2024, v ktorom okrem iného uviedol, že viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vyzval strany sporu postupom podľa § 382 CSP na vyjadrenie k nožnej aplikácii ustanovenia § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka a opätovne prejednal vec a rozhodol. O obsahu vyjadrenia žalovaného na výzvu podľa § 382 CSP sa odvolací súd v odôvodnení rozsudku nezmieňuje a ani nijako nereaguje na námietky, argumenty a návrhy, ktoré v tomto vyjadrení žalovaný odvolaciemu súdu predložil.

26. Z uvedeného je zrejmé, že aj keď odvolací súd vyzval žalovaného podľa § 382 CSP na vyjadrenie k ustanoveniu všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré sa podľa neho na vec vzťahuje, nebolo pri doterajšom rozhodovaní veci použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, tak vyjadrenie žalovaného, ktoré mu bolo včas doručené ignoroval a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s ním nijako nevyporiadal. Nemožno preto konštatovať, že by si odvolací súd splnil svoju manudukčnú povinnosť podľa § 382 CSP. Samotná výzva dovolacieho súdu na vyjadrenie podľa § 382 CSP, bez následnej reakcie na včas podané vyjadrenie strany sporu v rozhodnutí dovolacieho súdu, je len formálnym splnením povinnosti podľa § 382 CSP, ktoré sa úplne mňa účelu tohto zákonného ustanovenia, ktorým je predvídateľnosť súdneho rozhodnutia.

27. Podľa dovolacieho súdu opísaným procesným postupom teda odvolací súd opätovne znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Dovolanie žalovaného bolo preto prípustné a zároveň dôvodné, a dovolací súd preto napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

29. Na tomto mieste považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť odvolaciemu súdu, že delená zodpovednosť za škodu v zmysle ustanovenia § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ktoré aplikuje odvolací súd ako rozhodujúce vo veci prvýkrát sám) je výnimkou zo zákonného východiskového

pravidla o solidárnej zodpovednosti viacerých škodcov za škodu podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a musí byť preto náležite odôvodnená (5Cdo/110/2011). Delená zodpovednosť predstavuje situácie, kedy vzhľadom k osobitným okolnostiam prípadu, súd rozhodne o zodpovednosti každého zo škodcov podľa miery ich účasti na spôsobenej škode a v príslušnom rozsahu uloží tomu - ktorému škodcovi povinnosť škodu nahradiť. Či ide o takýto osobitný prípad, treba posúdiť so zreteľom na všetky okolnosti prípadu a je treba ich náležite odôvodniť. Súd musí preto skúmať, v akom pomere sa ten - ktorý škodca podieľal na vzniku škody a podľa toho stanoviť jeho podiel na náhrade. V predmetnej veci preto musí odvolací súd v prvom rade posúdiť, či skutočnosti zistené doposiaľ vykonaným dokazovaním mu umožňujú prijať záver o delenej zodpovednosti za škodu ako aj stanoviť rozsah zodpovednosti za škodu jednotlivých zodpovedných subjektov, alebo je nevyhnutné na potrebné skutočnosti dokazovanie zopakovať, či doplniť.

30. Vzhľadom na zmätočnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalovaného týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci (námietky smerujúce proti rozhodnutiu o náhrade trov dovolacieho konania, kde podľa obsahu dovolania dovolateľ nesúhlasí s posúdením zásady úspechu odvolacím súdom, teda mu vytýka nesprávne právne posúdenie v tejto procesnej otázke; ako aj dovolateľ uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP odôvodnený nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázkach hmotnoprávných/otázky viazanosti rozhodnutiami správneho orgánu, spoločného pracoviska, kauzálneho nexu, premĺčania žalovaného práva a určenia pomeru zodpovednosti za pracovný úraz/ i procesnoprávných /otázky dokazovania/). Postupoval tak v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (napríklad 1Cdo/166/2017, 4Cdo/218/2022, 1Cdo/128/2023 alebo 9Cdo/53/2024).

31. O náhrade trov dovolacieho konania a náhrade trov pôvodného konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 3 CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.